

BUVUSIŲ PESTICIDŲ SANDĖLIŲ TERITORIJŲ UŽTERŠTUMO PESTICIDŲ LIKUČIAIS VERTINIMAS

Kristina Taurozaitė

SANTRAUKA

Didžiausia tarša pesticidais stebima dirvožemyje ir požeminiuose gruntiniuose vandenyse, pesticidų kapinynų aplinkvietėse ir buvusių pesticidų sandėlių gaisravietėse, o pagrindiniai taršos pesticidais židiniai yra pesticidų sandėlio gaisrai ir pesticidų kapinynai. Pesticidų sukeltas neigiamas poveikis aplinkai yra negrįžtamas, o tai pasireiškia įvairiais išsigimimais, nukrypimais ir ligomis žmonėms, gyvūnams bei augalijai. Iš atliktų dirvožemio bei grunto tyrimų Marijampolio ir Tryškių pesticidų sandėliuose 0,0 – 0,3 m gylyje nustatyta, kad kai kurių pesticidų koncentracijos viršija HN 60:2004 nustatytas DLK vertes nuo 1 iki 1460 kartų Marijampolio pesticidų sandėlyje, o Tryškių pesticidų sandėlyje nuo 1,5 iki 3600 kartų. Tuo tarpu tų pačių pesticidų koncentracijos grunto bandiniuose iš 0,9 – 1,0 m gylio sumažėja ir DLK viršijamos tik nuo 1 iki 38 kartų Marijampolio pesticidų sandėlyje ir iki 144 kartų Tryškių pesticidų sandėlyje. Iš atliktus gruntinio vandens tyrimų buvo nustatyta, kad Tryškių pesticidų sandėlio teritorijoje požeminis (gruntinis) vanduo yra smarkiai užterštas pesticidais. Jo tarša atskirais pesticidais skirtingais normatyviniais aktais nustatytas DLK viršija iki 96 kartų Tryškių ir iki tūkstančių kartų Marijampolio pesticidų sandėlių teritorijose. Todėl galima teigti, kad Marijampolio pesticidų sandėlio teritorijoje gruntinis vanduo užterštas labiau nei Tryškių pesticidų sandėlio teritorijoje. Iš grunto bandiniuose analitiškai tirtų pesticidų niekur (abiejuose gylio horizontuose) nefiksuota tik šių: aldrino, dieldrino, endrino, metoksichloro, endosulfano (beta), endosulfano (alfa), chlorpirifoso, metilchlorpirifoso, chlorfenvinfos. Šie pesticidai, matomai, sandėlyje (jo eksploatacijos metu) saugomi nebuvo.

THE ESTIMATION OF EXISTED PESTICIDES DUMPS CONTAMINATION WITH PESTICIDES RESIDUES

Kristina Taurozaitė

SUMMARY

The biggest pollution of the pesticides is fixed in soil and ground water areas of the pesticides dumps and sites after a fire of the pesticides warehouses. The main sources of the pollution of the pesticides are fire of the warehouses of the pesticides and pesticides dumps. The negative impact on environment of pesticides is irreversible, causing various degenerations, aberrations and diseases to animals and plants. It was estimated that in Marijampolio and Tryškių pesticides dumps, concentration of some pesticides exceeds HN 60:2004 stated MCL (maximum concentration levels) values from 1 to 1460 times in Marijampolio pesticide dump while in Tryškių pesticides dump from 1,5 to 3600 times. Whereas the same concentration in ground samples in 0,9 -1.0 depth declines and MCL exceed just from 1 to 38 times in Marijampolio pesticides dumps, and to 144 times in Tryškių pesticides dumps. In Tryškių and Marijampolio pesticides dumps soil and ground analyses were made. It was estimated that ground water in Tryškių pesticide dump area is polluted deeply by pesticides. Its pollution of separate pesticides by different normative act stated MCL exceeds to 96 times in Tryškių and to 1000 times in Marijampolio pesticides dumps areas. That is why ground water of Marijampolio pesticides dumps areas is polluted more than in Tryškių pesticides dumps area. Analytically analyzed pesticides in ground samples only these: aldrin, dieldrin, endrin, metoxichlor, endosulfane (beta), endosulfane (alfa), chlorpyrifos, metilchlorpyrifos, chlorfenvinfos was nowhere fixated.